

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 9 grudnia 2025 r.

Poz. 7297

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.671.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 3 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXIV/162/2025 Rady Gminy Istebna z dnia 30 października 2025 r. w sprawie ustanowienia dorocznych nagród Gminy Istebna za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz określenia szczegółowych warunków i trybu ich przyznawania, w całości, jako sprzecznej z art. 7a ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87 ze zm.), dalej jako „ustawa”, w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 30 października 2025 r. Rada Gminy Istebna przyjęła uchwałę Nr XXIV/162/2025 w sprawie ustanowienia dorocznych nagród Gminy Istebna za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz określenia szczegółowych warunków i trybu ich przyznawania, dalej jako „uchwała”. Załącznik do uchwały stanowi *Regulamin określający szczegółowe warunki i tryb przyznawania dorocznych nagród Gminy Istebna za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury*.

W podstawie prawnej uchwały wskazano przepis art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 7a ust. 3 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 3 listopada 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż jest ona niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w całości z przyczyn opisanych poniżej.

Zgodnie z treścią art. 7a ust. 1-3 ustawy:

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz inni ministrowie, w odniesieniu do podległych im ośrodków i instytucji kultury, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a także jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i przyznawać doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

2. Nagrody mogą być przyznawane osobom fizycznym lub prawnym, a także innym podmiotom na podstawie oceny całokształtu działalności lub osiągnięć o istotnym znaczeniu.

2a. W związku z przyznawaniem dorocznych nagród organy, o których mowa w ust. 1, przetwarzają dane osób, o których mowa w ust. 2, przez okres niezbędny do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1. Organy, o których mowa w ust. 1, dokonują przeglądu tych danych co 5 lat.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, a organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, określą szczegółowe warunki i tryb przyznawania nagród, o których mowa w ust. 1 i 2, biorąc pod uwagę charakter działalności osoby fizycznej lub prawnej lub rangę osiągnięcia w zakresie twórczości artystycznej oraz upowszechniania lub ochrony kultury.

Z powołanego wyżej przepisu ustawy wynika, iż organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego jest upoważniony do określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania ww. nagród, biorąc pod uwagę wyłącznie charakter działalności osoby fizycznej lub prawnej lub rangę osiągnięcia w zakresie twórczości artystycznej oraz upowszechniania lub ochrony kultury.

Przechodząc do oceny legalności przedmiotowej uchwały, należy wskazać, że § 1 i § 2 Regulaminu nie wypełnia prawidłowo delegacji ustawowej w zakresie określenia szczegółowych warunków przyznawania ww. nagród, co stanowi istotne naruszenie art. 7a ust. 3 ustawy w związku z art. 2 Konstytucji RP. Rada Gminy w ww. regulacjach uchwały wskazała, co następuje:

§ 1. Nagrody mogą być przyznane w następujących kategoriach:

- 1) w dziedzinie twórczości artystycznej (tj.: teatr, taniec, muzyka, literatura, film, fotografia, sztuka plastyczna, sztuki audiowizualne),*
- 2) w dziedzinie upowszechniania kultury (tj.: animacja i organizacja wydarzeń kulturalnych, edukacja kulturalna i artystyczna, wspomaganie artystycznej twórczości amatorskiej, popularyzacja różnorodnych dziedzin kultury i sztuki),*
- 3) w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego.*

§ 2. Nagrody mogą być przyznawane osobom fizycznym lub prawnym, a także innym podmiotom na podstawie oceny całokształtu działalności lub osiągnięć o znaczeniu dla Gminy Istebna.

W ocenie organu nadzoru, z treści załącznika do uchwały nie można wywieść znaczenia sformułowań: „całokształt działalności” oraz „osiągnięcia o znaczeniu dla Gminy Istebna”. Wobec powyższego, wskazanie niejasnych i nieprecyzyjnych warunków przyznawania nagród powoduje, że mogą być one swobodnie interpretowane przez organ wykonujący uchwałę.

W ocenie organu nadzoru, należy uznać, że zacytowane powyżej przepisy uchwały naruszają zasadę poprawnego prawotwórstwa, jasności prawa oraz zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa, wywodzące się z zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP. Wymaga wskazania, iż przedmiotowa uchwała ma walor aktu powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Regulacje zawarte w takiej uchwale powinny być jasne, czytelne, przejrzyste, logiczne oraz zredagowane w taki sposób, by dla przeciętnego adresata były zrozumiałe, tzn. by adresat przepisów uchwały wiedział, w jaki sposób ma się zachować i nie miał żadnych wątpliwości co do tego, jaką regułę postępowania wyznacza dany przepis, a organ stosujący ten przepis wiedział, w jaki sposób go zinterpretować. Jak już wyżej wykazano, kwestionowane regulacje uchwały nie spełniają jednak ww. wymogów, gdyż nie określają w sposób jasny i precyzyjny warunków przyznawania ww. nagród.

Organ nadzoru w pełni podziela pogląd zaprezentowany m.in. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 17 lutego 2023 r. (II SA/Łd 933/22, publ. CBOSA), zgodnie z którym: *z zasady demokratycznego państwa prawnego wywodzone są również zasady prawidłowej (przyzwoitej) legislacji, które nakazują, aby przepisy formułowane były w sposób poprawny, jasny i precyzyjny. Przekroczenie pewnego poziomu niejasności przepisów prawnych może stanowić samoistną przesłankę stwierdzenia ich niezgodności z zasadą państwa prawnego. W doktrynie podnosi się, że zasada określoności prawa jest jedną z dyrektyw prawidłowej legislacji. Stanowi ona także element zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa, a także jest funkcjonalnie powiązana z zasadami pewności i bezpieczeństwa prawnego. Na prawodawcy ciąży obowiązek tworzenia przepisów prawa możliwie najbardziej określonych w danym wypadku, zarówno pod względem ich treści, jak i formy. Na oba wymiary określoności prawa składają się takie kryteria, jak: precyzyjność regulacji prawnej, jasność przepisu oraz jego legislacyjna poprawność (por. Tuleja Piotr (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX/el. 2021).*

Ponownie należy podkreślić, że Rada Gminy, podejmując uchwałę na podstawie art. 7a ust. 3 ustawy powinna bowiem w sposób kompleksowy i precyzyjny określić ww. warunki biorąc pod uwagę charakter

działalności osoby fizycznej lub prawnej lub rangę osiągnięcia w zakresie twórczości artystycznej oraz upowszechniania lub ochrony kultury (m.in. za jakie osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej może zostać przyznana nagroda). Jednakże z przedmiotowego Regulaminu nie można wywieść warunków przyznawania ww. nagród, np. jakie powinny być spełnione warunki przez osobę, która zajmuje się twórczością artystyczną w zakresie teatru aby ocenić czy osiągnięcia tej osoby są znaczące dla Gminy Istebna. Określenie szczegółowych warunków przyznawania nagrody stanowi niezbędny element ww. uchwały, a zatem brak regulacji (bądź brak precyzyjnych regulacji) w tym przedmiocie należy uznać za istotne naruszenie prawa.

Konkludując, w ocenie organu nadzoru, Rada Gminy Istebna nie wypełniła prawidłowo delegacji ustawowej z przepisu art. 7a ust. 3 ustawy w związku z art. 2 Konstytucji RP, co już wyżej wskazano, stanowi istotne naruszenie prawa. Przedmiotowe naruszenie prawa stanowi podstawę do wyeliminowania z obrotu prawnego całej uchwały.

Za „istotne” naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr XXIV/162/2025 Rady Gminy Istebna z dnia 30 października 2025 r. w sprawie ustanowienia dorocznych nagród Gminy Istebna za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz określenia szczegółowych warunków i trybu ich przyznawania, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w całości uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz